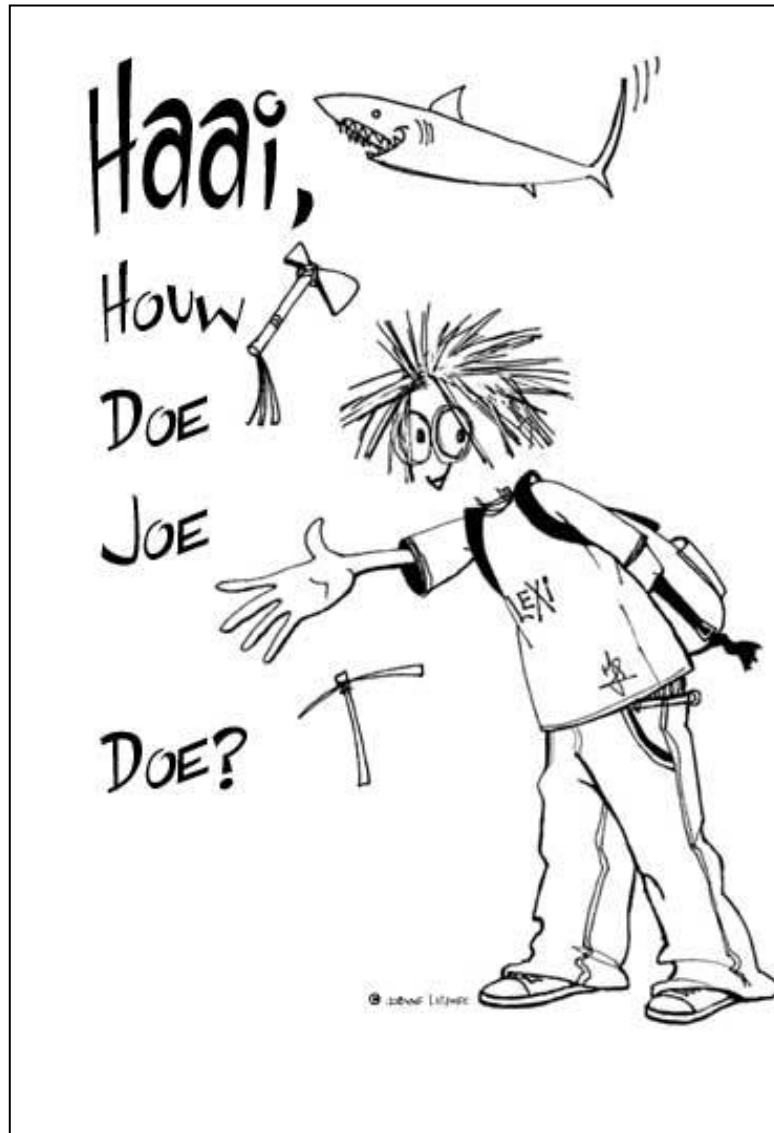

Informatie dyslexie

CS De Hoven

Locatie Calvijn

Hardinxveld-Giessendam

Inhoudsopgave

Dislexie vraagt eve aandacht	3
Dyslexie krijgt aandacht	4
Dyslexieprotocol CS De Hoven, locatie Calvijn.....	5
Opzet begeleiding 2013 – 2014	6
Handige websites	6
Voorbeeld dyslexiepas	7

Dislexie vraagt even aandacht

Iedereen weet wel iets van dyslexie of kent iemand in zijn omgeving die dyslectisch is. Maar zoals het vaak gaat met zogenaamde bekende aandoeningen: het wemelt van de misverstanden. Zoals: dyslectici zijn dom of lui of slordig of onwillig of ze zijn het allemaal tegelijk. Gelukkig is er de laatste jaren steeds meer begrip en aandacht voor dyslectici.

Wat is dyslexie?

Dyslexie is erfelijk en gaat niet meer over. Zowel kinderen als volwassenen kunnen dyslectisch zijn. Maar het is geen ziekte. Einstein bijvoorbeeld was dyslectisch, maar ook mensen als Leonardo da Vinci, Thomas Edison, Winston Churchill en Jan des Bouvrie.

Dyslexie wordt op vele manieren gedefinieerd. "Lexie" is Grieks voor "woord" en "dys" betekent "verstoord functioneren".

De Stichting Dyslexie Nederland hanteert de volgende definitie:

Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door hardnekkige problemen in de automatisering van de woordidentificatie (lezen) en/of schriftbeeldvorming (spellen).

Dit betekent dat het gaat om een ernstige lees- en/of spellingsachterstand die hardnekkig is, ondanks voldoende gelegenheid tot leren. Het automatiseringstekort uit zich vooral bij complexe taken (lange teksten, functionele schrijfoopdrachten) en moderne vreemde talen. Bij het leren lezen wordt gebruik gemaakt van de rechter hersenhelft. Als de systematiek van het lezen een automatisme wordt, vindt er vanzelf een verschuiving plaats waardoor de linker hersenhelft gebruikt wordt bij het lezen. Bij dyslectici is deze verwerking verstoord. Gericht oefenen helpt wel om het maximale aan lees- of spellingvaardigheid eruit te halen, maar het zal het probleem nooit wegnemen.

Het is niet altijd gemakkelijk dyslexie te herkennen; het komt in verschillende mate voor, van zwak tot zeer ernstig. De meeste dyslectische leerlingen (en volwassenen) proberen hun handicap te camoufleren.

"Het moeilijkst is om een brief te schrijven aan iemand. Want je schaamt je ervoor als je stommen fouten maakt of als de genen het niet kan lezen daar schaamt ik me het meeste voor maar ook voor de ander als ik voorlees of mijn handschrift is niet duidelijk, het liefst doe ik niets met letters."

(Niet alle fouten verdwijnen door de spellingscontrole van de computer; jongen van 16 jaar)

De stoornis komt voornamelijk aan het licht door lees-, spelling- en rekenproblemen. Letters worden omgedraaid en woorden worden verkeerd geschreven of gelezen. Teksten zijn te lang, waardoor het overzicht verdwijnt. Simpele berekeningen kosten veel tijd en er worden fouten gemaakt.

Ook mensen die geen zware problemen hebben met lezen, spellen en rekenen kunnen (licht) dyslectisch zijn. In het dagelijks leven is dit bv. te merken aan:

- moeite met automatiseren van handelingen(autorijden, typen)
- problemen met de fijne motoriek (pianospelen, balspelen)
- zwakke oriëntatie in de omgeving (verdwalen, moeite met links en rechts)
- moeite met het snel reproduceren van logische volgorde van gebeurtenissen of processen

Dyslexie krijgt aandacht

De locatie Calvijn van CS De Hoven heeft al vele jaren een speciaal dyslexiebeleid om onze dyslectische leerlingen te helpen en te leren omgaan met hun dyslexie.

Wanneer uit de informatie van de basisschool en van de ouders blijkt dat een leerling dyslectisch is, krijgt hij begeleiding van de dyslexiecoach. Deze begeleiding bestaat uit coachingsgesprekjes en één maal per twee weken hulples in kleine groepjes. Hij ontvangt een dyslexiepas waarop de extra faciliteiten staan waar hij in de lessen recht op heeft, o.a. vergroting van de opgaven, verlenging van repetitietijd, minder zwaar meerekenen van spellingsfouten en zo nodig gebruik van computersoftware.

Alle brugklasleerlingen worden gescreend op mogelijke dyslexie. Als uit deze screening blijkt dat er sprake zou kunnen zijn van dyslexie, worden die leerlingen verder getest door de dyslexiecoach en vervolgens door de orthopedagoge van het SWV (samenwerkingsverband), waarna eventueel een dyslexieverklaring wordt afgegeven. Ook deze mogelijk dyslectische leerlingen kunnen in aanmerking komen voor hulples en faciliteiten.

Om een dyslexieverklaring te kunnen geven, is begeleiding op lezen en/of spelling cruciaal (20 weken). Dit is nodig om de hardnekkigheid van het probleem te achterhalen.

Tijdens het eindexamen blijft voor dyslectische leerlingen een aantal faciliteiten van kracht: verlenging van examentijd, een vergroting, het gebruik van een daisyspeler en evt. het gebruik van computersoftware.

De leerling zal uiteindelijk zelf gaan ontdekken welke faciliteiten voor hem het meeste rendement oplevert. Langzamerhand zal de leerling zelfstandiger gaan werken, zodat hij tijdens de bovenbouw havo/vwo of binnen het MBO goed kan omgaan met zijn problematiek.

1. Eerste screening van alle brugklasleerlingen in september/oktober
 - dictee “Het wonderde weer”
 - leestempotoets
2. Leerlingen die hierbij laag scoren volgens landelijke normen (-10%-25%) krijgen aanvullende testen. De ouders krijgen hierover bericht.
 - PI dictee (woorddictee)
 - Brus (één-minuut test)
 - Klepel (twee-minuten test)
3. De resultaten van deze laatste leerlingen worden beoordeeld door een orthopedagoge, die advies uitbrengt voor een evt. vervolgonderzoek.
4. Ouders, mentoren, docenten Ne, Fr en En vullen een vragenformulier in over de leerling.
5. Indien noodzakelijk neemt de orthopedagoge vervolgtesten af, waarna al dan niet een dyslexieverklaring wordt afgegeven. Voor deze vervolgtesten is schriftelijke toestemming van de ouders noodzakelijk.
6. Het testrapport wordt met de ouders besproken.

Alle dyslectische leerlingen of leerlingen met een onderkende diagnose dyslexie (ODD) krijgen een lesuur per twee weken begeleiding in kleine groepjes. Deze hulplessen worden gegeven tijdens de reguliere lessen, maar wel op wisselende tijden en volgens een vast rooster. Ook ontvangen zij een zgn. dyslexiekaart, waarop de faciliteiten staan waar zij recht op hebben.

Het komt ook voor dat een leerling bij de eerste en tweede screening een lage score behaalt, terwijl er van de basisschool geen aanwijzingen zijn die wijzen op mogelijke dyslexie. Deze leerlingen komen in aanmerking voor hulplessen op het gebied van spelling/lezen. Voor deze lessen (na schooltijd) is schriftelijke toestemming van de ouders en optimale inzet van de leerling vereist. Na een periode van hulp (ongeveer 20 weken) worden de eerste testen opnieuw afgenomen. Vervolgens wordt het programma vanaf punt 3 gevolgd.

Leerlingen, bij wie het sterke vermoeden bestaat dat zij na het afronden van de testen dyslectisch blijken te zijn, krijgen met de dyslectische leerlingen begeleiding. Zij kunnen, zo nodig, gebruik maken van de faciliteiten voor dyslectische leerlingen (voorlopige dyslexiepas).

Vanaf klas 2 krijgen de leerlingen minder frequent dyslexiebegeleiding, omdat ze moeten leren zelfstandig om te gaan met hun dyslexie. Verderop in dit informatieboekje vindt u een tabel waarin u overzicht krijgt van de hoeveelheid begeleidingsuren per leerjaar.

Ik hoop u hiermee voldoende informatie te hebben gegeven. Voor eventuele vragen kunt u een e-mail sturen naar j.n.c.van.vianen@calvijn.csdehoven.nl

Jantine van Vianen
Dyslexiecoach

Opzet begeleiding 2013 - 2014

Leerjaar	Frequentie begeleiding	Behandeling
1	Één lesuur per twee weken	Intervisie Kennismaking met faciliteiten Spelling Nederlands Leestempo Leesvaardigheid algemeen Leesvaardigheid Engels
2	September – december: één lesuur per twee weken December – juni: één lesuur per vier weken	Intervisie Leesvaardigheid Engels Basiswoorden Engels
3	Coachingsuren	Individuele hulpvraag
4	Coachingsuren	Individuele hulpvraag

Handige websites

- www.lexima.nl
Deze website richt zich op diverse ict-hulpmiddelen. U kunt hier informatie aanvragen over de verschillende hulpmiddelen. Lexima organiseert tevens studiedagen over Kurzweil en daisyspelers. Daarnaast staat er een lettertype op deze website die speciaal ontwikkeld is voor dyslecten.
- www.dedicon.nl
Voor het gebruik van tekst-naar-spraaksoftware (Kurzweil 3000 of Sprint Plus) heeft u daisyroms nodig. Dit zijn cd-roms of chips waarop een bestand staat van de tekst uit het lesboek. Leerlingen kunnen de tekst dan laten voorlezen. Zo kost het lezen van lange teksten minder tijd.
- www.steunpuntdyslexie.nl
Op deze website vindt u extra informatie over dyslexie. Er wordt uitgelegd wat dyslexie betekent en waar uw kind recht op heeft (b.v. over de examenregeling).
- www.amis.nl
Hier kunt een gratis daisyspeler downloaden voor op de computer. De leerling kan de daisyroms afspelen via dit programma.
- www.balanstoolbox.nl
Een website speciaal voor leerlingen met dyslexie. Hier staan ervaringen van leerlingen met dyslexie en tips die ze kunnen gebruiken op het VO.

Voorbeeld dyslexiepas

Naam leerling

heeft een voorlopige dyslexieverklaring

Dit betekent dat hij altijd recht heeft op de volgende faciliteiten:

- tijdsverlenging bij schriftelijk werk
- vergrote opgaven

Aanvullende vormen van hulp zijn:

- tijdens repetities en SO's (onder)strepen op het opgavenblad toestaan
- af en toe mondeling i.p.v. schriftelijk overhoren
- spellingfouten niet of minder zwaar tellen
- hardop lezen in/voor de klas vermijden (voorbereid in overleg)
- zo mogelijk extra tijd bij luistertoetsen
- hulpmiddelen toestaan (in overleg)

(op de achterkant van de dyslexiekaart):

Plichten van de leerling:

Tijdens de les:

- Let goed op tijdens de les
- Schrijf het huiswerk altijd duidelijk in je agenda
- Ga vooraan zitten

Bij het huiswerk maken:

- Plan je werk en probeer vooruit te werken
- Maak aantekeningen tijdens het huiswerk maken/leren
- Pak je tas 's avonds al in

Bij een toets:

- Lees een tekst opnieuw als je niet weet wat er staat
- Controleer je werk. Niets vergeten?
- Vraag zo nodig een vergroting